

**ПАМ'ЯТІ
ГЕННАДІЯ МИХАЙЛОВИЧА ЗІНОВ'ЄВА
(18.04.1941–19.10.2021)**

19 жовтня 2021 р. на вісімдесят першому році пішов з життя відомий фізик-теоретик, завідувач відділу фізики високих густин енергії Інституту теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова, член-кореспондент НАН України, доктор фізикоматематичних наук, професор Геннадій Михайлович Зінов'єв.

Г.М. Зінов'єв здобув вищу освіту на фізичному факультеті Дніпропетровського державного університету та в Об'єднаному інституті ядерних досліджень (ОІЯД) у Дубні. Після закінчення аспірантури та захисту кандидатської дисертації в Лабораторії теоретичної фізики ОІЯД в 1967 р. він почав працювати в Інституті теоретичної фізики НАН України. В 1985 р. Г.М. Зінов'єв очолив відділ фізики високих густин енергії, створення якого започаткувало новий напрям фізики в Україні. Відтоді триває співпраця вчених відділу з міжнародними центрами з досліджень зіткнень адронів і важких іонів релятивістських енергій.

За більше як 50 років наукової діяльності Г.М. Зінов'єв зробив важливий внесок у різні розділи фізики високих енергій – від аналітичної та пертурбативної квантової хромодинаміки до феноменології. В останні десятиліття він разом з учнями та колегами приділяв увагу таким актуальним

проблемам, як статистичні методи опису багато-частинкових систем, релятивістські ядро-ядерні зіткнення, точні розв'язки моделі деконфайнменту, фазовий перехід в адронній та кварк-глюонній матерії, квантова хромодинаміка на ґратці. Останні його роботи стосувалися синхротронного випромінювання, яке виникає при взаємодії кварків з полем колективного утримання в зіткненнях релятивістських важких іонів. Модельні розв'язки було порівняно з експериментальними даними і зроблено висновок про можливість реєстрації такого випромінювання в експериментах.

Г.М. Зінов'єв мав високі організаторські здібності. У середині 90-х років він доклав значних зусиль до налагодження співпраці з Європейською організацією з ядерних досліджень (ЦЕРН). В 2011–2013 рр. Г.М. Зінов'єв був заступником голови Ради колаборації ALICE в ЦЕРН і відіграв ключову роль у приєднанні України до ЦЕРН як асоційованого члена у жовтні 2013 р. За його участю було створено основні елементи внутрішніх трекових систем ITS-1 та ITS-2 експерименту ALICE. Багато років він був членом Вченої ради ОІЯД, а також одним із тих, хто запропонував проект нуклотронного колайдера NICA в ОІЯД. Г.М. Зінов'єв ініціював створення в Україні грид-інфраструктури для наукових досліджень у фізиці, хімії, біології, медицині.

Визначною була його роль викладача та наставника. Учні, які пройшли його сувору школу, працюють нині у наукових лабораторіях різних країн. Він здобув велику повагу та завоював безумовний авторитет серед колег у всьому світі. Ми збережемо в наших серцях добру пам'ять про цю світлу людину і чудового вченого.

*О.А. БОРИСЕНКО, М.І. ГОРЕНШТЕЙН,
В.П. ГУСИНІН, А.Г. ЗАГОРОДНІЙ,
В.І. ЗАСЕНКО, Ю.І. ІЗОТОВ,
В.В. КУХТІН, Б.І. ЛЕВ, В.М. ЛОКТЄВ,
Є.С. МАРТИНОВ, Е.А. ПАШИЦЬКИЙ,
С.М. ПЕРЕПЕЛИЦЯ, Е.Г. ПЕТРОВ,
С.М. РЯБЧЕНКО, Ю.М. СИНЮКОВ,
Ю.О. СИТЕНКО, А.В. ШЕЛЕСТ,
М.Ф. ШУЛЬГА*